

Література

1. Castells M. *Галактика Інтернету. Рефлексје над Інтернетом, бізнесом і суспільством*, перекл. Т. Hornowski, Poznań. 2003. 320 s.
2. Fiut S. *Комунікація мережова джерелом взаємодії суспільних. Суспільство інформаційне. Візія чи реальність?* 2004. Т. 2, ред. L.H. Haber, Kraków. S. 311–325.
3. Grzenia J. *Комунікація мовна в Інтернеті*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, 214 s.
4. Gwóźdź M. *Реальні контакти в віртуальному світі на прикладі форуму «e-generation»*. Польські досвідчення в формуванні суспільства інформаційного. Дилемати цивілізаційно-культурні. ред. L.H. Haber, Kraków. 2002. S. 541–546.
5. Lisiecki M. *Комунікація через комп'ютер (CMC). Мова в комунікації*. Т. 3, ред. G. Habrajska, Łódź. 2001. S. 106–118.
6. Mazurek P. *Інтернетова група дискусійна, Культура і Суспільство*. Nr 1 (XLVII). 2003. S. 103–124.
7. Wojtasik-Tokarz A. *Зміни діалогу на форумах інтернетових. WWW — в мережі метафор. Сторона інтернетова як предмет досліджень наукових*, ред. A. Dytman-Stasiński, J. Stasiński, Wrocław. 2008. s. 329–338.

УДК 811.133.1'367.626.1:811.161.2

С.П. Галаур, к.філол.н., доцент
Д.Ю. Матвієнко, студентка гр. 201-ГО
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЖЕСТИ ЯК НЕВЕРБАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ ФРАНЦУЗЬКОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ

Поняття ефективності спілкування постійно перебуває в полі прискіпливих досліджень мовознавців. Низка праць присвячена вербальним компонентам спілкування, їхній нормативності, доречності, точності, змістовності, виразності, однак усе дедалі частіше увага дослідників зосереджена на невербальних засобах, здатних транслювати до 60–80 % інформації.

Важливим складником процесу комунікації є жест – «рух тіла чи рук, який супроводжує людську мову або замінює її» [2]. Людина застосовує доволі різноманітний набір жестів, з-поміж яких вирізняють: 1) комунікативні, що замінюють мовлення у спілкуванні й можуть уживатися самотійно: привітання та прощання; погрози, привертання уваги, запрошення, заборони; стверджувальні, питальні, заперечувальні, подячні; брутальні й дратівні; 2) підкреслювальні, що супроводжують мовлення людини та посилюють мовний контекст; 3) модальні, що означають оцінку, ставлення до ситуації: жести невпевненості, страждання, роздумів, зосередженості, розпачу, відрази, здивування, незадоволення тощо [1].

Закцентуємо на деяких французькомовних жестах.

Щоб попросити замовкнути чи зберегти секрет, використовують указівний палець, який прикладають вертикально до губ. Жест

супроводжується вигуком Chut! Замовкнути можна змусити й агресивним способом: La ferme! (Tais-toi!): Vous faites trop de bruit, les gars. La ferme ! У цьому разі пальці відкривають і закривають, ніби рот. Такий жест може застосовуватися не лише з метою уникнути шуму, але й змусити мовця припинити говорити дурниці чи не розкривати секрети.

Висловлення оцінки супроводжується підняттям великого пальця вертикально на рівні грудної клітки. Цей жест використовувався, наприклад, наприкінці іспиту (j'ai réussi), на виході із зали кінотеатру (le film était formidable), щоб привітати когось із перемогою. Такий жест, пошанований молоддю, обрамлюється вигуком Yes! Якщо великий палець опустити вниз – висловлення буде протилежним.

Жестом *аргументування* можна вважати простягнену руку та рухання при цьому пальцями. Це означає comme ci comme ça, à peu près. Підняття очей угору – це знак роздратування. Підняття плечей вважають як ознаку незацікавленості або байдужості.

Щоб *змусити когось піти*, руку простягають уперед, долоню закривають. Цей жест спрямовують переважно на дітей: Emma, viens ici! C'est toi qui as volé les bonbons?

Повідомлення про *бажання покинути співрозмовника* має такий вигляд: стукають рукою по зап'ясті іншої руки. Щоб попросити *дозволу зателефонувати*, прикладають великий палець до вуха, а мізинець – до рота. Ці два жести можна уявити разом: Bon, j'y vais. On s'appelle.

Для *висловлення інтуїції* постукують по носі вказівним пальцем і говорять: «J'ai du nez (J'ai eu du nez)»: J'ai vendu mon appartement juste avant que les prix de l'immobilier baissent. J'ai eu du nez.

У французькомовному спілкуванні існують жести – «дублери» сказаного, які ніби «перекладають» висловлення розмовної французької [3, с. 172]. Так, *відмову вірити комусь, недовіру* до сказаного транслюють жестом вказівного пальця, який відтягує нижню повіку донизу. Цей жест відповідає висловленню Mon œil! (Je ne te crois pas).

Обертання пальців (se tourner les pouces) – це висловлення фамільярної французької мови, що означає *не бути активним, нічого не робити*. Досить часто сам вислів використовують із відповідним жестом.

Наведені вище рухи тіла – це лише незначна частина популярних нині у Франції жестів. Більшість із них можна вналежнити до якогось конкретного різновиду, водночас примітно, що характеристики інших різновидів теж їм притаманні.

Література

1. Невербальна комунікація. Освіта.UA. 19 квітня 2023. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/9851/>.
2. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/zhes.t>
3. Chollet I., Robert J.-M. Le français parlé. Paris: Ellipses Edition Marketing S.A., 2017. 264 p.